

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vyvlastnění ve zkráceném řízení aneb několik poznámek o expropriaci pro účely obrany státu

Tento typ vyvlastnění nalezne své uplatnění jen výjimečně, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, pro účely obrany státu. Definici válečného stavu podává článek 43 odst. 1 Ústavy ČR, o stavu ohrožení státu pojednává ústavní zákon č. [110/1998](#) Sb., o bezpečnosti České republiky. Dle čl. 43 odst. 1 Ústavy válečný stav vyhláší obě komory parlamentu, je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně proti napadení.

Tento typ vyvlastnění nalezne své uplatnění jen výjimečně, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, pro účely obrany státu. Definici válečného stavu podává článek 43 odst. 1 Ústavy ČR, o stavu ohrožení státu pojednává ústavní zákon č. [110/1998](#) Sb., o bezpečnosti České republiky. Dle čl. 43 odst. 1 Ústavy válečný stav vyhláší obě komory parlamentu, je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně proti napadení. Stav ohrožení státu vyhláší podle čl. 7 zákona č. [110/1998](#) Sb. parlament na návrh vlády pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu, územní celistvost státu nebo jeho demokratické základy. Dle § 45 zákona č. [222/1999](#) Sb., o zajišťování obrany České republiky, lze za těchto krizových situací vyvlastnit věc pro účely zajišťování obrany a to dokonce za aplikace zvláštního procedurálního postupu - zkráceného vyvlastňovacího řízení. Předmětem vyvlastnění mohou být nemovitosti i věci movité. Návrh na vyvlastnění může podat pouze správní úřad. Pokud nepodává návrh přímo ministerstvo obrany, musí mít navrhovatel potvrzení tohoto ministerstva, že jde o vyvlastnění pro účely obrany státu. Dalšími nezbytnými náležitostmi návrhu na vyvlastnění jsou:

- a) označení movité či nemovité věci, která je předmětem vyvlastnění,
- b) důvody proč věc nelze získat jinak,
- c) okruh účastníků, jichž se vyvlastnění týká.

Návrh na zahájení řízení se podává obecnímu úřadu s rozšířenou působností (dále jen "obecní úřad"), na který přešla tato pravomoc po zániku Okresních úřadů a to na základě zákona 320/2002 Sb. kterým byl též novelizován zákon č. 222/1999, o zajišťování obrany České republiky. Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem polohy věci, pokud jde o vyvlastnění nemovitosti, nebo místem sídla či bydliště vlastníka věci, jde-li o vyvlastnění věci movité. Nachází-li se vyvlastňovaná nemovitost v obvodu několika obecních úřadů, řeší kompetenční konflikt ministerstvo vnitra. O zahájení řízení vyrozumí obecní úřad účastníky řízení bezodkladně. Účastníci mají k dispozici lhůtu pro vyjádření, jenž nesmí být kratší tří dnů. Ještě před uplynutím této lhůty obecní úřad uskuteční místní šetření, v jehož průběhu se ocení věc, která je předmětem vyvlastnění. K ocenění se použijí cenové předpisy platné v době zahájení řízení. Zákon nepožaduje přítomnost účastníků při místním šetření, tato však přesto bude vhodná s ohledem na ochranu jejich práv a právem chráněných zájmů. Obecní úřad je povinen vydat rozhodnutí o vyvlastnění do sedmi dnů od zahájení řízení.

Vyvlastňovací výměr obsahuje obvyklé náležitosti správního rozhodnutí jako výrok, odůvodnění, rozhodnutí o náhradě a poučení o odvolání. Odůvodnění nesmí obsahovat utajované skutečnosti ani údaje, kterými může dojít k ohrožení utajované skutečnosti.

Proti vyvlastňovacímu výměru je možné odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení. Na rozdíl od obecné úpravy vyvlastnění, nemá odvolání odkladného účinku. O odvolání rozhoduje Krajský úřad. O těchto skutečnostech musí obecní úřad ve vyvlastňovacím výměru účastníka poučit. Na celé vyvlastňovací řízení se užije se shora uvedenými odchylkami správní řád.

Náhradu za vyvlastnění vyplácí ministerstvo financí na návrh příslušného obecního úřadu, který jej podá do šesti měsíců od právní moci rozhodnutí o vyvlastnění. Výši náhrady určí obecní úřad již v průběhu vyvlastňovacího řízení a rozhodnutí o náhradě je součástí vyvlastňovacího výměru. Vlastnické právo přechází vyvlastněním ve zkráceném řízení pouze na stát a to okamžikem právní moci vyvlastňovacího výměru. Pokud je předmětem vyvlastnění nemovitost, podává návrh na zápis do katastru nemovitostí příslušný obecní úřad. Příslušný katastrální úřad provede zápis přechodu vlastnického práva záznamem.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)